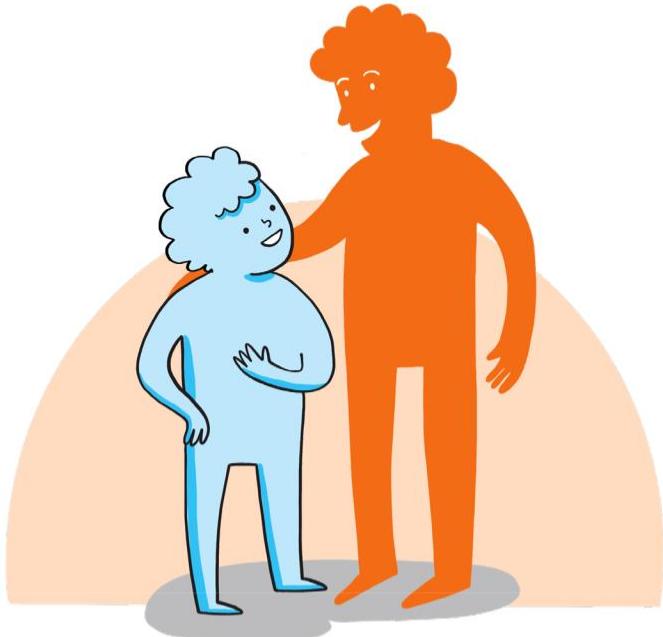

රැකිවරණය කහ ආරක්ෂාව ලබේම සඳහා ඔබට හිමිකම් තිබේ!

ඉමා හා යොවුන් බසින් විකල්ප රැකිවරණය තුළ සිටින
දරවන් වෙනුවන් මූල්‍ය මාර්ගෝපදේශ

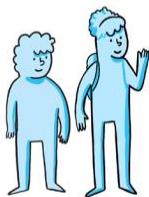
SOS CHILDREN'S
VILLAGES

පටුන

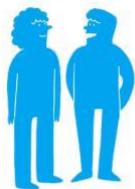
1	රකවරණය සහ ආරක්ෂාව සඳහා ඔබට ඇති හිමිකම	3
2	ඔබ සහ ඔබේ දෙමාපියන් යුෂ්කරතාවන්ට මූහුණ දෙන්නේ නම්	8
3	ඔබට ඔබේ දෙමාපියන් සමග ජ්‍වල් වීමට නොහැකි නම්	11
4	ඔබ ඔබේ මත රටෙන් පිටත තනිව සිටින්නේ නම්	26
5	ඔබේ රටේ ගදිසි තත්ත්වයක් තිබේ නම්	29

ආබ්ධානයන්

දුරුවන් සහ තරුණ තරුණීයන්

දෙමාවියන්

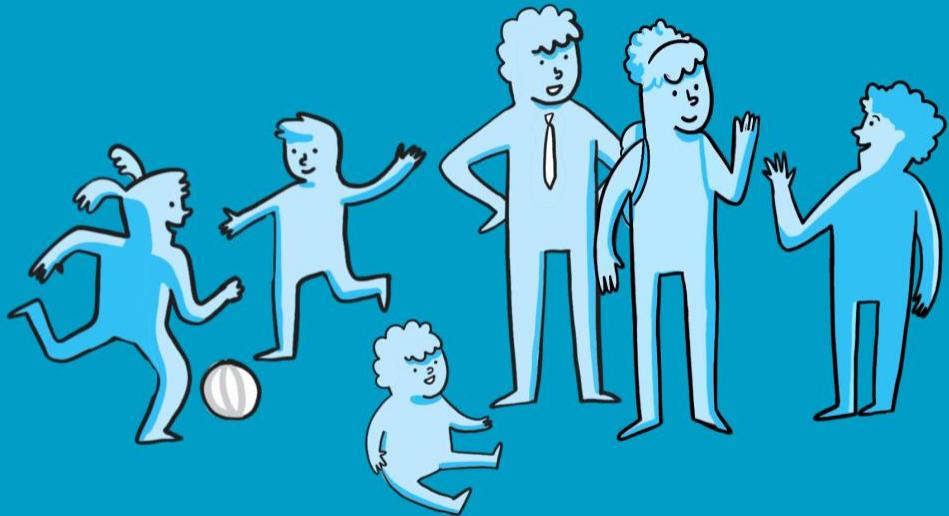
රක්බලාගන්නන්

රජයේ සේවකයින්

පරිවිෂ්දය 1

රැකෙලරණය සහ ආරක්ෂාව සඳහා ඔබට අනි හමිකම

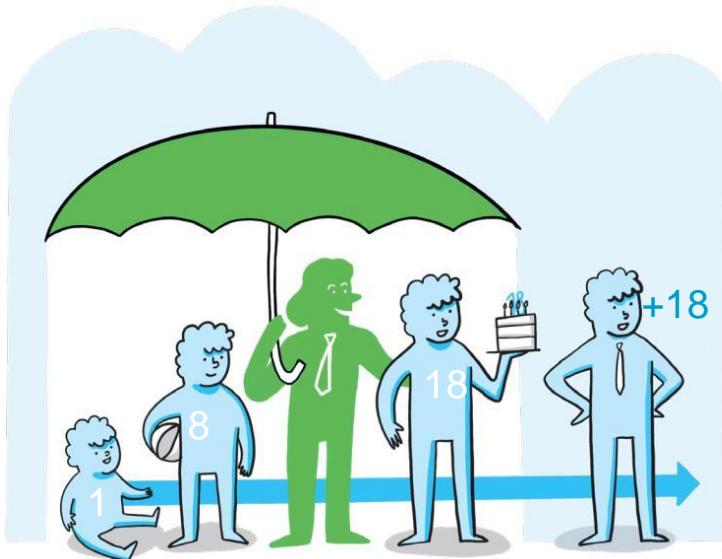

රැකවරණය සහ ආරක්ෂාව යනු කුමක්ද?

මඟ වැඩිහිටිවියට පැමිණෙන තෙක් - බොහෝ රටවල වයස අවුරුදු 18 - ඔබට නීතිය යටතේ දරුවෙකු ලෙස සලකනු ලබන අතර, එමගින් ඔබට රකවරණය සහ ආරක්ෂාව ආදි විශේෂ හිමිකම් ලබා දෙයි.

මෙයින් අදහස් කරන්නේ ඔබට හැකි තරම් ගක්තිමත්ව හා සෞඛ්‍ය සම්පන්නව වැඩිම සඳහා ඔබට අවශ්‍ය දේ රජය සහ ඔබ වටා සිටින වැඩිහිටියන් විසින් ඉටුකර දිය යුතු බවයි.

එය ඔබේ හිමිකමකි, එනම් ඔබට එය උපයා ගැනීමට අවශ්‍ය නොවේ. නීතිය අනුව ඔබට මෙම හිමිකම තිබෙන අතර සැම අයෙකුම ඊට ගරු කළ යුතුයි.

මගේ රැකවරණය සහ ආරක්ෂාව සඳහා වගකිව යුත්තේ කටයුතු?

මබ දරුවෙකු වන විට, ඔබේ රැකවරණය හා ආරක්ෂාව සඳහා වගකිව යුතු වැඩිහිටියන් අවම වශයෙන් එක් අයෙකුවන් සිටිය යුතුය: මබ ස්වාධීන තරුණ වැඩිහිටියෙකු බවට පත්වන තෙක් ඔබට අවශ්‍ය සියලු සහය සහ මග පෙන්වීම ලබා දෙන ඔබට විශ්වාසකළ හැකි අයෙක් සිටිය යුතු ය.

සාමාන්‍යයෙන් මේ සඳහා වගකිව යුත්තේ දෙමාපියන් ය. නමුත් සමහර විටක දී, උපකාරය සඳහා දෙම්විපියන් තොසිටිය හැකියි, එක් අයෙකුට හෝ දෙදෙනාටම බරපතල ගැටළ තිබිය හැකියි, නැතිනම් මුළුන් තම දරුවන්ට නිසි ලෙස තොසළකන්නන් හෝ ඇතැම්විට මිය ගොස් තිබිය හැකියි. එවැනි අවස්ථාවන්හි දී, දෙම්විපියන්ගේ වගකීම භාර ගත හැකි තවත් වැඩිහිටියෙකු පවුල තුළ සිටිය හැකියි.

ඒ වැඩිමහල් සහෝදරයෙකු හෝ සහෝදරීයක, නැන්දා හෝ මාමා කෙනෙකු, ඔබේ ආච්චා සියා හෝ වෙනත් සම්පූර්ණ සහ මිතුරන් ද විය හැකිය.

මබව රැකබලා ගැනීමට ඔබගේ පවුලේ කිසිවකත් නැතිනම්, ඒ හැකියාව ඇති වෙනත් වැඩිහිටියන් ද සිටිය - නිදුසුනක් වශයෙන්, ඔබට ඔබව රැකබලාගත හැකි වන තෙක් ඔබට උද්ධි කිරීමට කැමති ලමා රැකවරණය පිළිබඳ අත්දැකීම් තිබෙන අය.

මට රැකවරණය හා ආරක්ෂාව නොමැති නම්?

කෙටි හෝ දීර්ඝ කාලයක් තම දරුවන්ගේ රැකවරණය හා ආරක්ෂාව සහතික කිරීමට දෙමාපියන්ට නොහැකි වූ විට, එම දරුවන් සඳහා අවම වශයෙන් එක් වැඩිහිටියෙකු, හෝ රකබලා ගැනීමට හැකිවන ක්‍රමයක් රුපය විසින් සොයා ගත යුතුය. මෙය ‘දරුවන් සඳහා විකල්ප රැකවරණය’ ලෙස හැඳින් වේ.

දෙම්විපියන් සමග ජ්වත් වීමට නොහැකි දරුවන්ට උපකාර කිරීම සඳහා කළ යුතු දේ විස්තර කෙරෙන ‘දරුවන්ගේ විකල්ප රැකවරණය සඳහා වන මාර්ගෝපදේශ’ නම්න් ලේඛනයක් තිබේ. තම දරුවන්ට නැවතත් රකබලා ගැනීමට හැකි වන පරිදි ඔවුන්ගේ ගැටළු විසඳීමට දෙමාපියන්ට උපකාර කරන ආකාරයත් එහි දී විස්තර කෙරේ.

දරුවන් ජ්වත්වන ස්ථානය, ඔවුන් පැමිණී ස්ථානය, ඔවුන් කතා කරන හාඡාව, ඔවුන්ගේ ආගම, ඔවුන්ගේ හැකියාවන්, හෝ ඔවුන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය ආදී වශයෙන් කුමක් වුවද රැකවරණය සහ ආරක්ෂාව ලබා ගැනීම සඳහා ‘දරුවන්ගේ විකල්ප රැකවරණය සඳහා වන මාර්ගෝපදේශ’ සියලුම දරුවන්ට උපකාරී වේ.

පරිවිෂ්දය 2

ඔබ සහ ඔබේ දෙමාපියන් දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ දෙන්නේ නම්

මා රැකබලා ගැනීම වෙනුවෙන් මගේ දෙමාපියන්ට උපකාර ලබාගත හැකිද?

සමහර විට දෙම්විපියන්ට තම දරුවන් රැකබලා ගැනීම දුෂ්කර වන බරපතල ගැටළු තිබේ.

නිදුසුනක් වශයෙන්, බරපතල ලෙස රෝගාතුර වූ, මත්පැන් හෝ මත්දුව්‍යවලට ඇඟිලැහිවීම පිළිබඳ ගැටළු තිබෙන, හෝ දුර්පත් සහ ඔවුන්ට උදාව් කිරීමට කිසිවෙකු නොමැති දෙම්විපියන් සිටී.

මෙවැනි අවස්ථාවල දී, ගැටුපු මගහරවා ගැනීම සහ හොඳින් ජ්වත්වීම වෙනුවෙන් ඔබ සහ ඔබේ දෙම්විපියන් සඳහා රජයෙන් සහ ඔබ ජ්වත් වන ප්‍රජාවෙන් සහය ලැබිය යුතුය. පවුල් උපදේශනය, පුහුණුව සහ විශේෂික සෞඛ්‍ය සේවාවන් එවැනි සහය සඳහා උදාහරණ වේ.

මගේ දෙමාපියන් සමඟ පිවත්වීම මානව යහපත් නොවන්නේ නම්?

මල හැදි වැඩිය යුත්තේ ඔබට ආරක්ෂිත, ආදරය සහ සහයෝගය දැනෙන පවුල් පරිසරයක් කුළ ය. එසේ නොවේ නම්, රජය විසින් ඔබට නිසි ලෙස රකබලා ගැනීමට සහ ආරක්ෂා කිරීමට ඔබේ දෙමාපියන්ට සහය ලබා දිය යුතුය.

එය ද ඔබට උපකාර නොවන්නේ නම්, ඔබේ දෙම්විපියන් වෙනුවට වෙනත් අයෙකු විසින්, ඔබේ නොදුම යහපත වෙනුවෙන් ඔබ පිළිබඳව සැලකිලිමත්වන අතරම ඔබට අයහපත් බලපැමි ඇති කළ හැකි තත්ත්වයන්ගෙන් ඔබට ආරක්ෂා කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ඔබේ මතයට සහ ඔබේ දෙම්විපියන්ගේ සහ අනෙකුත් පවුල් සාමාජිකයින්ගේ හෝ මිතුරන්ගේ අදහස්වලට සවන් දීමෙන් පසුව මෙම තීරණය ගත හැකිකේ රජයේ කාර්යාලයකට හෝ විනිශ්චරුවරයෙකුට පමණි.

පරිවිෂ්දය 3

ඡබට ඔබේ දෙමාපියන් සමහ පීවත් වීමට නොහැකි නම්

මම දැන් කොහොද යන්නේ?

ඔබට ඔබේ දෙමාපියන් සමග ජීවත් වීමට නොහැකි නම්, රජය විසින් ඔබට විකල්ප රෝගිතා ලබා දිය යුතුයි: ඔබට රෝගිතා සහ ආරක්ෂාව ලබා දිය හැකි විශ්වාසවන්ත අයෙකු සමග ජීවත් විය හැකි නව ස්ථානයක්.

ඔබට යා හැකි ස්ථානය පිළිබඳ විවිධ විකල්ප තිබිය යුතුයි, එවිට ඔබේ විශේෂීත තත්ත්වය සඳහා මොදුම දේ තොරා ගැනීමට හැකි වන අතර එහි දී ඔබේ අදහස් ද සැලකිල්ලට ගත හැකි ය.

නිදුසුනක් වශයෙන්, ඔබට යූතීන් හෝ සම්පූර්ණ පිළිබඳ සමග හෝ ඔබ පිළිබඳව මොදුන් සැලකිලිමත්වීමට කුමති ඔබේ ප්‍රජාවේ වෙනත් පවුලක් සමග හෝ ලමා රෝගිතා සහ පිළිබඳ අත්දැකීම් ඇති වැඩිහිටියෙකු විසින් ඔබ හා සමාන අනෙකුත් දරුවන් රෝගිතා ගන්නා ස්ථානයක ජීවත්වීමට යා හැකිය.

මම යන ඕනෑම තැනැක දී, ඔබට අවශ්‍ය රෝගිතා සහ ආරක්ෂාව ඔබට අවශ්‍යතරම් කාලයක් ලැබෙන බව රජය විසින් සහතික කළ යුතුය.

නව ස්ථානයේ මගේ පිවිතය කෙබඳ වේද?

නව ස්ථානය ඔබේ සුවිශේෂී අවශ්‍යතාවයන්ට උපකාර විය යුතු අතර, එය ඔබ ජීවත් වූ ස්ථානයට හැකි තරම සම්පූර්ණ විය යුතු වේ. එවිට ඔබට හැකි තරම අවම වෙනස්කම් කිහිපයකින්, ඔබට සුදුසු නම් ඔබේ පවුලේ අය සහ මිතුර්ණ සමග ද සම්බන්ධතා පවත්වමින් දිගටම ජීවත්විය හැකිය.

නව සේර්වනයේ දී, ඔබ ආරක්ෂිත විය යුතු අතර ප්‍රමාණවත් ආහාර හා නිවාස සහ ඔබේ ජීවිතයට අවශ්‍ය වෙනත් දැන් තිබිය යුතුය.

එහි ඔබට රැකබලා ගන්නා පුද්ගලයින් විසින් ඔබට අවශ්‍ය ඕනෑම අවස්ථාවක දී ඔබට මග පෙන්වීම සහ සහය ලබා දිය යුතුය, ඔබේ ගරීරයට සහ මනසට සෞඛ්‍ය සැපයිය යුතුය, රැකියාවක් සඳහා ඉගෙනීම හෝ අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීමට ඔබට උදව් කළ යුතුය, එමෙන්ම ඔබගේ ප්‍රජාව තුළ ජීවිතය සඳහා ඔබගේ සහභාගිත්වය ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය.

**මම මගේ දෙමලිපියන් සමඟ පිටත් නොවන්නේ නම්
අනෙක් දරවන්ට සමාන අයිතිවාසිකම් මට තිබෙනවා ද?**

ඔව්. ලේඛයේ සැම දරුවෙකුටම නීතිය යටතේ සමාන හිමිකම් ඇති අතර ඒවා ‘ලමා හිමිකම්’ ලෙස හැඳින්වේ.

මෙම හිමිකම් සඳහා උදාහරණ කිහිපයක් නම්: ආරක්ෂිත ආහාර සහ ජලය, නිවාස, අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය රෝගවරණය, ප්‍රව්‍ය්‍යාචනය සහ නිදහස් ක්‍රියාකාරකම්, ඔබේ අදහස් කථා කිරීම සහ ඒවාට ඇහුමිකන් දීම සහ ඔබේ ආගම, භාෂාව සහ සංස්කෘතිය පිළිපැදිම.

ඔබ ඔබේ දෙමාපියන් සමග ජ්‍යෙන් නොවන තිසා කිසිවෙකු විසින් ඔබට මෙම අයිතිවාසිකම් ලබාදීම ප්‍රතික්ෂේප නොකළ යුතුය. මෙම අයිතිවාසිකම් සම්පූර්ණ ලැයිස්තුවක් ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ සම්මුතිය නම් ලේඛනයේ තිබේ.

ඔබ විශ්වාස කරන වැඩිහිටියෙකුගෙන් මේ පිළිබඳව වැඩි විස්තර ඉල්ලා සිටිය හැකිය - තිද්‍යුනක් වශයෙන්, ඔබ ගැන සැලකිලිමත් වන පුද්ගලයෙකු, ඇුතියෙකු හෝ ගුරුවරයෙකුගෙන්.

මගේ ප්‍රධාන පිළිබඳ තිරණ වලට මට සහකාගි විය හැකිද?

මව. ඔබේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පිළිබඳ සියලු තීරණ පිළිබඳව දැනුවත්වීමට සහ ඔබේ මතය ලබා දීමට ඔබට හිමිකම් තිබෙන අතර, ඔබගේ මතය විමසීමටත් එය බැරැරුම් ලෙස සලකා බැලීමට ලක්වීමටත් හිමිකම් තිබේ.

නිදසුනක් වශයෙන්, ඔබ කුමන පාසලකට ඇතුළත්විය විය යුතුද, ඔබේ සෞඛ්‍ය රකවරණය, ඔබට ඔබේ පවුල සමග ජ්‍යෙෂ්ඨ විය හැකිද යන්න හෝ එය ඔබට සුදුසු නොවේ යැයි ඔබ සිතන්නේ ද, ඔබ දැන් ජ්‍යෙෂ්ඨවන ස්ථානයේ රඳී සිටිය යුතු ද යන්න සහ අනාගතය පිළිබඳ ඔබේ සැලසුම් මොනවාද යන තීරණ වල ඔබ කොටසක් විය යුතුය.

ඔබ ජ්‍යෙෂ්ඨ වන ස්ථානයේ දී ඔබට සලකනු ලබන ආකාරය සහ ඔබ හා සමාන තත්ත්වයක ජ්‍යෙෂ්ඨ වන අනෙකුත් දරුවන් වෙනුවෙන් එය වැඩිදියුණු කළ හැකි ආකාරය පිළිබඳව ඔබේ මතය ඉදිරිපත් කිරීමට ඔබට හැකි විය යුතුය.

මගේ පොද්ගලික අවශ්‍යතා සහ අදහස් සලකා බලනු ඇත්ද?

ඔව්. ඔබේ පොද්ගලික අවශ්‍යතා සහ අදහස් ඔබේ ජීවිතය පිළිබඳ සිනැම තීරණයක කේත්දුය විය යුතුය.

ඔබට **පොද්ගලික රෙකුවරණ සැලැස්මක්** තිබිය යුත්තේ මේ නිසා ය. මෙම සැලැස්ම මගින් ඔබගේ අවශ්‍යතා, ඔබේ අවශ්‍යතා සපුරාලන ආකාරය මෙන්ම තුළුරු අනාගතයේ දී ඔබේ ජීවිතය සඳහා ඔබගේ අදහස් සහ පැතුම් මොනවාද යන්න විස්තර කෙරේ.

ඔබ ගැන සැලකිලිමත් වන පොද්ගලයා විසින් මෙම සැලැස්ම ලිවිමේ දී, සැලැස්ම ඔබට භාදින් ක්‍රියාත්මක වේදැයි පරික්ෂා කිරීමේ දී සහ එය නිතිපතා යාචනකාලීන කිරීමේ දී (වඩා සුදුසු පරිදි සැම මාස තුනකට වරක්) ඔබේ සහභාගිත්වය වෙනුවෙන් සහය විය යුතුය.

ම) රැකබලා ගන්නා පුද්ගලයාගෙන් ම) අපේක්ෂා කළ යුත්තේ කුමක්ද?

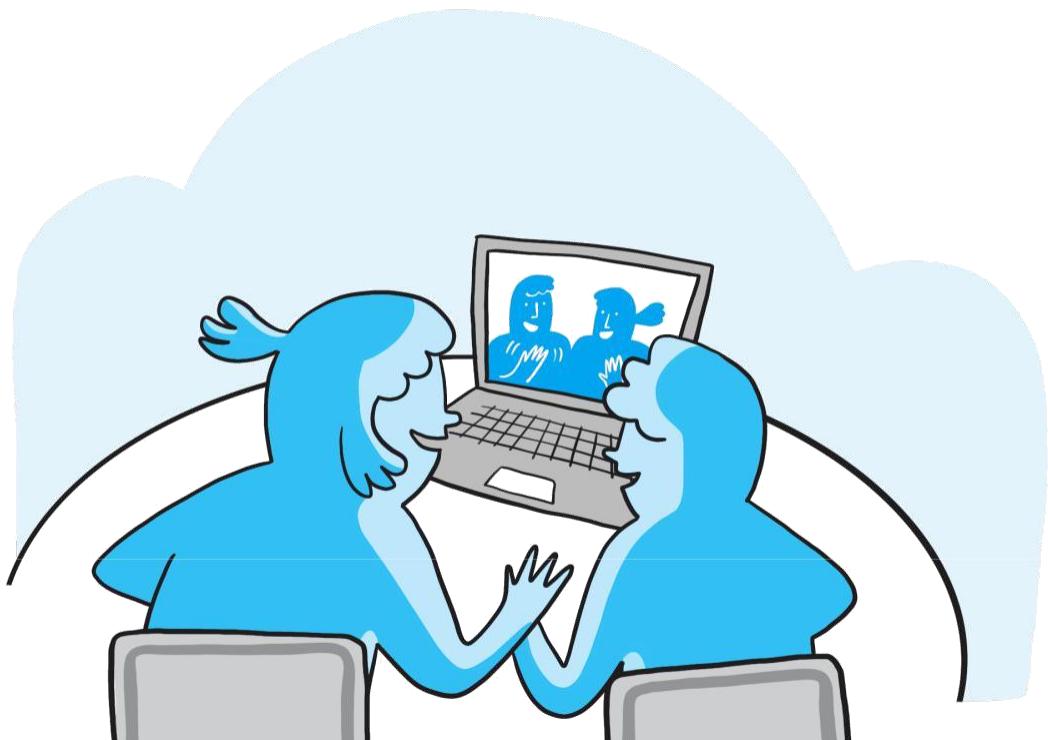
මධ්‍යින් දෙම්විජියන් සමග ජ්‍යෙන් වීමට නොහැකි වූ විට ඔබ පිළිබඳව සැලකිලිමත් වන පුද්ගලයා මධ්‍යින් රැකවරණය හා ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් රජය වගකිව යුතු බවට විශ්වාස කරන අයෙකි. මෙම පුද්ගලයා සාමාන්‍යයෙන් 'රැකබලා ගන්නා' වශයෙන් හැඳින්වේ.

රැකබලා ගන්නා කැනැත්තා ඔබට ප්‍රමාණවත් ආහාර හා තිබාස ලබා දිය යුතුය, මධ්‍යින් අධ්‍යාපනය හා යහපත් සෞඛ්‍යය ප්‍රවර්ධනය කළ යුතුය, මධ්‍යින් පවුල් අය සහ මිතුරන් සමග මධ්‍යින් සම්බන්ධතාවය පහසු කළ යුතුය, ඔබට සිදුවිය හැකි ඩිනැම ආකාරයක ප්‍රවණ්ඩත්වයකින් හෝ අයහපත් දේවලින් ඔබට ආරක්ෂා කළ යුතුය.

මෙම පුද්ගලයා සමග දිනාත්මක සහ සහයක සම්බන්ධතාවයක් තිබිය යුතුය, එවිට නිදහස් කරා කිරීමට, උපදෙස් ඉල්ලා සිටීමට සහ වෙනත් කිසිවෙකු විසින් දැන ගැනීමට අවශ්‍ය නොවන දේවල් බෙදා ගැනීමට ඔබට හැකි වේ.

මධ්‍යින් හැරීම්, මධ්‍යින් ස්ත්‍රී පුරුෂාවය, මධ්‍යින් ආගමික විශ්වාසයන් සහ ආධ්‍යාත්මික ජීවිතය හා මධ්‍යින් ජීවිත කතාවට අදාළ ඔබගේ අවශ්‍යතාවන්ට එහි දී ගරු කළ යුතුය.

මට මගේ සහෝදර සහෝදරීයන් සමඟ පිටත විය හැකි දී?

ඔබ සහ ඔබේ සහෝදර සහෝදරීයන් ඔබේ පවුලෙන් පිටත රෙකවරණයක සිටින විට, ඔබ **එකට සිටිය යුතුය**. එකට සිටීම ඔබට යහපත් නොවන්නේ නම් හැර, ඔබ සහ ඔබේ සහෝදර සහෝදරීයන් වෙන්වීම වළක්වා ගැනීම වෙනුවෙන් රජය සහ සමාජ සේවාවන් විසින් හැකි සැම දෙයක්ම කළ යුතුය.

මට මගේ පවුලේ අය සමග සම්බන්ධතා පවත්වා ගන හැකි ද?

හැකියාව ඇති හා ඔබට භාතිකර නොවන සැම අවස්ථාවකදීම, ඔබේ පවුලේ අය සමග සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීමට ඔබට සහය ලැබේය යුතුය.

සම්බන්ධතා පැවැත්වීමෙන් ඔබට සහ ඔබේ පවුලේ අයට ඔබේ සම්බන්ධතාවය වැඩිදියුණු කර ගැනීමටත්, යම් දිනක නැවත එකට ජ්වත්වීමටත් හැකියාව ලැබේ.

ඔබ ඔබේ පවුලේ අය සමග සම්බන්ධ වන්නේද සහ කොපමණ වාරයක්ද යන්න පිළිබඳ තීරණයට ඔබ සහභාගි විය යුතුය. ඔබ ඔබේ පවුලේ සාමාජිකයන් සමග සාප්ත්‍රව සම්බන්ධ නොවන්නේ නම්, ඔබ ගැන සැලකිලිමත් වන වැඩිහිටියන්ගෙන් ඔවුන් පිළිබඳ තොරතුරු ඔබට ලැබේය යුතුය.

මට සහය ලැබෙන්නේ කවදා තොක් ද?

ඔබට ඔබේ දෙමාරියන් සමග නැවත ජ්වත් වීමට හැකි වන තොක් හෝ තරුණ වැඩිහිටියෙකු ලෙස ස්වාධීනව ජ්වත් වීමට සූදානම් වන තුරු, ඔබට අවශ්‍යවන තාක් කල් ඔබ ගැන හොඳ සැලකිල්ලක් දක්වන කෙනෙකු සිටිය යුතුය.

රජයේ කාර්යාලයක් හෝ විනිසුරුවරයෙක් වරින් වර ඔබේ තත්ත්වය ඇගයීමට ලක් කළ යුතු අතර, ඔබට ලැබෙන යකවරණය ඔබට යහපත්වේ ද නැතිනම් යම් යම් වෙනස්කම් කිරීමට අවශ්‍ය ද යන්න තීරණය කළ යුතුය. ඔවුන් විසින් මේ පිළිබඳව ඔබේ මතය වීමසා ඔවුන් තීරණය කරන පරිදි එය සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

මට නැවත මගේ දෙමාපියන් සමඟ ජීවත්වීමට යා නැකිද?

මධ්‍යේ දෙමාපියන්ට හෝ ඔධ්‍යේ පවුලේ අනෙකුත් සාමාජිකයින්ට ඔබ ගැන සැලකිලිමත් වීමට හැකි වූ වහාම ඔධ්‍යේ පවුල වෙත ආපසු යාමට ඔබට හැකියාව තිබිය යුතුය. ඔබට නැවත එකට ජීවත්විය හැකිද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා රජයේ කාර්යාලයක් හෝ විනිශ්චරුවරයෙකු විසින් ඔබගේ මතය විමසමින් ඔධ්‍යේ තත්ත්වය සහ ඔධ්‍යේ දෙමාපියන්ගේ තත්ත්වය තීරන්තරයෙන් ඇගයීමට ලක් කළ යුත්තේ මේ නිසාය.

ඔබ සහ ඔධ්‍යේ දෙමාපියන් නැවත එකට ජීවත්වීමට සූදානම් නම්, ඔබට නැවත එක්විය හැක්කේ කවදා ද සහ කෙසේද යන්න පිළිබඳව **පැහැදිලි සැලැස්මක්** තිබිය යුතුය.

සැලැස්ම පිළිබඳව ඔබව දැනුවත් කළ යුතු අතර ඒ පිළිබඳ සියලු තීරණ වලට ද ඔබ සහභාගී විය යුතුය.

ඔබ නැවත ඔධ්‍යේ දෙමාපියන් සමග ජීවත් වීම ආරම්භ වූ පසුව, ඔබට හොඳින් ජීවත් විය හැකි බවට සහතික කර ගැනීම වෙනුවෙන් ඔබට සහ ඔධ්‍යේ දෙමාපියන්ට තවදුරටත් සහය ලැබිය යුතුය.

අනිත් අය මට අයහැපන් ලෙස සලකන්නේ නම් හෝ මට රේඛනවා නම් කුමක් කළ යුතුද?

ආරක්ෂිත පරිසරයක ජ්වත් වීමට
මෙට අයිතියක් ඇත. ඔබට
ගාරීරිකව තුළුණු ලෙස ස්ථරය
කිරීමෙන් හෝ ඔබට දුක් වේදනා
ඇතිවන වචන හාවිතා කිරීමෙන්
කිසිවකු විසින් ඔබට වැරදි ලෙස
සැලකීම කිරීම හෝ රිද්ධීම
තොකළ යුතුය. මෙය සිදුවුවහොත්,
ඔබ විශ්වාස කරන වැඩිහිටියෙකුට,
ලදාහරණයක් ලෙස, ඔබ ගැන
සැලකිලිමත් වන පුද්ගලයාට,
ඇශ්චියෙකුට හෝ ගුරුවරයෙකුට
උපකාර ඉල්ලා පැවසිය යුතුය.

ක්‍රුරුහරි ඔබට වැරදි ලෙස සලකන්නේ නම් හෝ ඔබට රිද්ධීන්නේ නම්
සැම රටකම පාහේ ඔබට උද්ධී ඉල්ලීමට කළ හැකි ස්ථාන කිහිපයක්
තිබේ. ප්‍රධාන ඒවා නම්: ඔබේ රටේ ලමා උපකාරක දුරකථන අංකයට
අමතන්න; පොලිසියට කතා කරන්න හෝ එහෙම ඇති පොලිසියට
යන්න; ඔබගේ රටේ ලමුන් සඳහා ඔම්බුඩමන්වරයා අමතන්න (මෙය
ලමුන්ගේ සහ තරුණ පුද්ගලයින්ගේ අධිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට හා
ප්‍රවර්ධනය කිරීමට වගකිව යුතු මහජන අධිකාරියකි).

මෙට, ඔබේ පවුලට හෝ ඔබේ ප්‍රජාවට සහයෝගය දක්වන සංවිධානයක්
තිබේ නම්, ඔබ විශ්වාස කරන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයෙකුගෙන්
උපකාර ඉල්ලා සිටිය හැකිය (සාමාන්‍යයෙන් මෙම පුද්ගලයා ‘ලමා
ආරක්ෂණ නිලධාරියෙකු’ හෝ ‘ලමා රැකවරණ නිලධාරියෙකි’).

මට මගේ පොදුගලිකත්වය ලබා ගත හැකිද?

මධ්‍යී පොදුගලිකත්වය යනු ඔබට ආරක්ෂා කිරීමට අවශ්‍ය ඔබේ ගේරය, ඔබගේ ස්ථානය, ඔබගේ දේවල් සහ ඔබගේ තොරතුරු වලට ප්‍රවේශය ඇත්තේ කාටද යන්න සීමා කළ හැකි අවස්ථාවකි.

මෙය ඔබේ පවුල සමග ජ්වත්වන විට සහ එසේ නොවන විට යන අවස්ථා දෙක් දී ම ඔබගේ පොදුගලිකත්වය තිබිය යුතුය.

මෙය ඔබේ පවුලේ අය සමග ජ්වත් නොවුවත්, ඔබේ පොදුගලික සනීපාරක්ෂාව සහ ගේර රක්වරණය ද ඇතුළත ඔබට තහවුරු කිරීමට අවශ්‍ය නම් ඔබට යා හැකි පුද්ගලික අවකාශයක් තිබිය යුතුය.

පුද්ගලික භාණ්ඩ සඳහා ආරක්ෂිත ගබඩාවක් වැනි ඔබට වැදගත් දේ ආරක්ෂිතව තබා ගත හැකි ස්ථානයක් ඔබ සතුව තිබිය යුතුය.

මගේ ජීවිත කතාව දැනේ ගැනීමට මට අවසර තිබේද?

ඔව්. ඔබේ ජීවිත කතාව ඔබේ අනන්තාවයේ කොටසකි, එහෙම ඔබ කටුරුන්ද යන්නත්, ඔබට අනෙක් සියලුම පුද්ගලයින්ගෙන් වෙනස් වන්නේ කෙසේ ද යන්නත් එහි දැක්වේ. ඔබේ නම, වාසගම, උපන්දිනය සහ ඔබට අවශ්‍ය සහය ලබා ගැනීමට ඔබට වැදගත් වන සියලු මූලික තොරතුරු සහිත ලේඛන ඔබ සතුව තිබිය යුතුය.

මධ්‍යී මූලයන්, මධ්‍යී පවුල, ඔබගේ වර්තමාන තත්ත්වය සහ ඔබේ ජීවන සැලැස්ම පිළිබඳව ද ඔබ දැනුවත් විය යුතුය.

මධ්‍යී රෝගීය සපයන්නාට ඔබේ ජීවිත කතාව ආරක්ෂා කිරීමට සහ සංවර්ධනය කිරීමට ඔබට උදව් කළ හැකිය. නිදුසුනක් ලෙස, ඔබේ ජීවිතයේ විවිධ අවස්ථා වාර්තා කිරීම සඳහා ජායාරූප සහ වෙනත් මතකයන් සහිත 'ජීවිත කතා පොතක්' තබා ගත හැකිය.

ද්‍රව්‍යක් මට තනියම පිටත් වෙන්න පුළුවන් කියලා මට කිවිවා. ඒක සිද්ධාචලන්නේ කොහොම ද?

ඔබ වැඩිහිටි වයස් සීමාව කරා ප්‍රාගා වන විට - බොහෝ රටවල වයස අවුරුදු 18 - ඔබ තවදුරටත් තීතිය යටතේ දරුවෙකු ලෙස නොසැලකෙන අතර ඔබ සූදානම් නම් ඔබට තනිවම ජීවත් විය හැකිය. සූදානම් වීමට නම්, ස්වාධීන වීමට හා තරුණ වැඩිහිටියෙකුගේ සියලු වගකීම් වලට මුහුණ දීමට හැකිවීම සඳහා ඔබ නිසි සූදානමක් ලැබිය යුතුය.

මඟ ඔබේ පවුලෙන් පිටත ජ්‍යෙන් වන විට ඔබට රකඛලා ගන්නා පුද්ගලයින් මේ සඳහා ඔබට උදව් කළ යුතුය. ඔවුන් සමග, ඔබට අවශ්‍ය තරුණ වැඩිහිටියෙකු වීමට අවශ්‍ය දැනුම හා කුසලතා වර්ධනය කර ගැනීමටත්, ඔබ වයසින් වැඩිහිට්ම සමාජයට සහභාගී වීමටත් සැලැස්මක් නිරමාණය කළ යුතුය.

මඟේ වයස, හැකියාවන් සහ අවශ්‍යතාවන්ට අනුව කරන සූදානම්වීමේ පියවරයන් ද සමග ඔබ වැඩිහිටි වයස කරා ලැඟා වීමට බොහෝ කළකට පෙර මෙම සැලැස්ම තිබිය යුතුය.

අකියාවක් සඳහා සූදානම් වීමට අවශ්‍ය අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව ඔබට ලැබෙන බවට, ඔබට සෞඛ්‍ය සේවා සහ වෙනත් සේවාවන් වෙත ප්‍රවේශ විය හැකි බවට, සහ ඔබට තනිවම ජ්‍යෙන්වීම ආරම්භ කිරීමට ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ආධාරයක් ඇති බවට සැලැස්ම සහතික විය යුතුය.

ඔබට ආබාධිත කත්ත්වයක් ඇත්නම්, හැකි තරම් ස්වාධීන වීමට අවශ්‍ය සහයෝගය ඔබට ලැබිය යුතු අතර, ඔබ අනෙක් සියලුම තරුණ තරුණීයන් මෙන්ම ඔබේ ප්‍රජාවේ ජ්‍යෙන්තයට සහභාගී විය යුතුය.

පරිවිෂ්දය 4

ඡල ඔබේ මව් රටෙන් පටන තනිව සිටින්නේ නම්

මා රැකබලා ගන්නේ කවුද?

මඩ සාමාන්‍යයෙන් ජ්‍රීවත් වන රටේ නොව වෙනත් රටක සිටින්නේ නම්, ඔබව රකබලා ගැනීමට දෙම්විපියන් හෝ ප්‍රවූලේ සාමාජිකයෙකු නොමැති නම්, යම් අයෙකු ඔබ පිළිබඳව සැලකිලිමත්වන බවට එම රටේ රජය විසින් සහතික විය යුතුය.

එම රටේ වෙනත් ඕනෑම දරුවෙකුට සමාන රකවරණයක් සහ සහයෝගයක් ඔබට තිබිය යුතු අතර ඔබගේ අදහස්වලට, සංස්කෘතියට, ආගමට, භාෂාවට සහ සමාජ හා වාර්ශික පසුවීමට මිතිසුන් ගරු කළ යුතුය.

මට මගේ පවුලේ අය සමඟ සම්බන්ධ විය හැකිද?

ඔබට රැකබලා ගන්නා පුද්ගලයා සහ රජය විසින් ඔබේ මත් රටේ සිටින ඔබේ දෙමාපියන් හෝ පවුලේ සාමාජිකයන් සමඟ සම්බන්ධ වීමට ඔබට උද්විත්කළ යුතු අතර, ඔබට ඔවුන් සමඟ ජ්වත් වීමට හැකි ද, එය සූදුසු ද යන්න සෞයා බැලීය යුතුය.

මට ජාත්‍යන්තර ආරක්ෂාව ලබා ගත හැකිද?

යුද්ධය හෝ ප්‍රවණ්ඩත්වය වැනි අන්තරායන් හේතුවෙන් ඔබේ ජීවිතය පිළිබඳ හීතිය නිසා ඔබට ඔබේ රට හැර යාමට සිදු වූයේ නම්, ඔබට ජාත්‍යන්තර ආරක්ෂාව ඉල්ලා සිටිය හැකිය ('සරණාගතභාවය' ලෙස ද හැඳින්වේ). ජාත්‍යන්තර ආරක්ෂාව ලබා ගැනීම සඳහා, ඔබ විසින් ලේඛන කිහිපයක් පෙන්විය යුතු අතර, ඒ සඳහා කාලය ගතවේ.

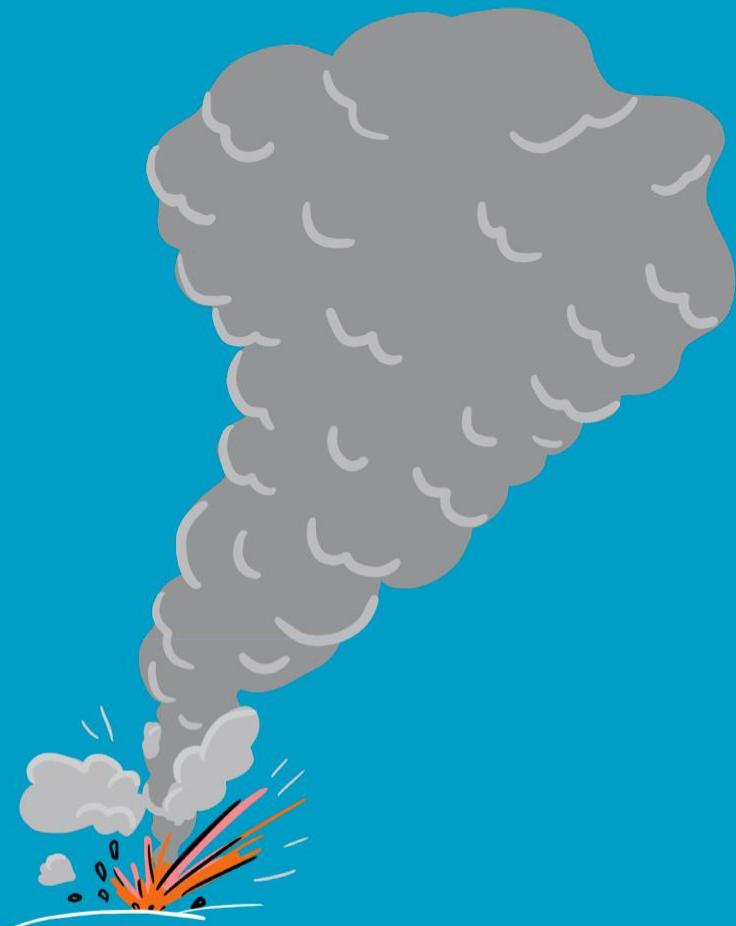
ඔබ ගැන සැලකිලිමත් වන පුද්ගලයා සහ රජය මේ සඳහා ඔබට උද්විත්කළ යුතුය. ඔබේ ජීවිතයට හා ආරක්ෂාවට අවදානම තිබේ නම් හෝ ඔබ ගැන සැලකිලිමත් වන වැඩිහිටියෙකු නොමැති නම් ඔබව තැවත ඔබේ රටට නොයැවිය යුතුය.

මාව රඳවා තබා ගත හැකිද?

ඔබ කිසිදු අපරාධයක් කර නොමැති නම්, ඔබ වෙනත් රටකට සංක්‍මණය වී ඇති හේතුවෙන් ඔබව රඳවා තබා නොගත යුතුය. එසේම, වැඩිහිටියන් විසින් ඔබට නීතියට පටහැනි යමක් කිරීමට බල කර තිබේනම් ද ඔබව රඳවා නොගත යුතුය.

පරිවිෂ්දය 15

ඔබේ රටේ හඳුනීම් තත්ත්වයක් තිබේ නම්

හඳිසි අවස්ථාවක් යනු කුමක්ද?

ඔබගේ රටේ හඳිසි අවස්ථාවක් යනු, උදාහරණයක් ලෙස යුද්ධයක්, ගංවතුරක්, භූමිකම්පාවක් හෝ ඒ හා සමාන ව්‍යසනයන් ය.

හඳිසි අවස්ථාවකදී මා රැකිබලා ගැනීමට මගේ පවුලට උදව් අවශ්‍ය නම් කුමක් කළ යුතුද?

ඔබේ රටේ හඳිසි අවස්ථාවක් තිබේ නම්, ඔබට සහ ඔබේ පවුලේ අයට ආහාර සහ වෛද්‍ය ආධාර වැනි සහය ලැබිය යුතු අතර, පාසැල් යාම හෝ ඔබේ හැඟීම් සමඟ කටයුතු කිරීම සඳහා වෘත්තිකයෙකුගේ සහය ලබා ගැනීම වැනි ඔබේ ජ්විතයට අවශ්‍ය මූලික සේවාවන් සඳහා වූ ප්‍රවේශය ද ලැබිය යුතුය.

ඔබට විශේෂ වෛද්‍ය ආධාර ලබා ගැනීමට හෝ ආරක්ෂිතව සිටීමට අවශ්‍ය නම් මිස හඳිසි අවස්ථාවක් නිසා ඔබව ඔබේ පවුලන් වෙන් කොට වෙනත් රටකට තොයැවිය යුතු ය. මෙම අවස්ථාවේ දී, ඔබ විශ්වාස කරන වැඩිහිටියෙකු ඔබ සමඟ සිටිය යුතු අතර ඔබගේ නැවත පැමිණීම සඳහා පැහැදිලි සැලැස්මක් ද තිබිය යුතුය.

මගේ පවුල නොමැති නම් මට උදව් කරන්නේ කුවුද?

හඳිසි අවස්ථාවකදී ඔබ තනිවම සිටින්නේ නම්, හඳිසි අවස්ථාවේ දී ඔබට උදව් කරන වැඩිහිටියන් විසින් පළමුව ඔබ කුවුදැයි දැනගෙන ඔබේ අනතුතාවය ලියාපදිංචි කළ යුතුය (ඔබේ නම කුමක්ද, ඔබ පැමිණීයේ කොහොත්ද ආදි වශයෙන්).

මෙය ඔබගේ අවශ්‍යතාවයන් තෝරැම ගැනීමට ඔවුන්ට උපකාර කරනු ඇති අතරම, එමගින් ඔබේ පවුලේ සාමාජිකයන් කුවරුන් ද සහ ඔවුන් සිටින්නේ කොහොද යන්න දැනගැනීමටත්, ඔවුන් සමග ඔබව නැවත එක් කිරීමටත් උදව් වනු ඇත.

ඔබේ දෙමෙවිපියන් හෝ පවුලේ සාමාජිකයන් සෞයා ගන්නා තෙක් හෝ ඔබේ අවශ්‍යතා මත නව පවුලක් සෞයා ගන්නා තෙක් ඔබව රකඛලා ගත හැකි **විශ්වාසවන්ත** කෙනෙකු සමග ජ්වන් වීමට ඔබව යැවිය හැකිය.

මෙම පොත් පි.වට දායක වූ පුමුන් හා යොවනයින් 500 කට වැඩි
පිරිසකට විශේෂ ස්ත්‍රීය පිරිනැමේ.
උමධින්ගේ විකල්ප රකවරණය සඳහා වන මාරුගෝපදේශවල මුල්
නීතිමය පිටපත එක්සත් ජාතින්ගේ බිජ්‍යාල් ප්‍රස්තකාලයෙන් ලබා ගත
හැකිය.

@ 2019 ලමා හා යොවුන් බසින්
එස් ඕ එස් ප්‍රමා ගම්මාන ජාතාන්තරය ව්‍යුගේවෙනර ලන්ධේ 50-54
1200 වියානා, ඔස්ට්‍රියාව

www.sos-childrensvillages.org

© 2019 ගැටික්ස් සහ පිරිසැලඟුම Visuality.eu

SOS CHILDREN'S
VILLAGES